

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

D. Ioannis Ivsti Lanspergii Carthvsiani, Natione Bavari, Opvscvla Spiritvalia

ab ipso Autore partim Latinè, partim Germanicè euulgata

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1630

Alloquiorum Iesu Christi ad animam quamcunque peccatricem, se ad suum Creatorem, sponsum & amatorem reuerti cupientem, libri I. pars. II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45857](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45857)

Cur itaque o filia tu paribus tantisq; iam vis mergi periculis? Cur ad mortem tua peccata differas confiteri? Quid hominem peccatorem erubescis? Et ipse cui tu te accusas peccator est. Pone igitur pedem super dzmone vnum, alterum pone super verecundiam, aut potius superbiam tuam, & euome viras quod tibi diabolica insauit illusio. Homo est qui te audit similis tui, aut te fortasse in periculis profundior. Quid refert, si hoc illud ve homo de te cogitet? Sim tibi amicus ego, & totus mundus infestus, quid tibi nocebit? Reuertere igitur ad me filia, & execrare dum execrandi tempus est, mala opera tua. Inspice quanta patior pro te. Loquacitatem, luxum, peccata ventris, curiositatem, otium, aliaq; peccata cito superabis, si poenas meas, si vulnera, si fidelissimum denique erga te amorem meum meditata fueris. Consolaberis, atque in aliam mutaberis. Non erit graue delictis abstinere, non erit molestum carere mundi gaudijs, non erit triste honoribus destitui, quia hæc omnia suauiori modo ac castiori in me reperies. Si impugnat diabolus, ad vulnera mea confuges. Si molestiam sentis aut poenam, dulcorabunt tibi has angustias meæ. Cæterum si passio te hæc mea non commouerit, si mea charitas te accendere nequiverit, vel poena æterna te perterreat. Recordare quam breuis momentanea q; sit delectatio peccati: contra verò quam sine fine perpetuoq; duratura sequatur poena. Cogita quid sit æternum quod nunquam finietur. Quantumlibet dempseris de æterno, siue de eo quod sine caret, quantislibet annis poenas tolleraueris, tantundem semper adhuc restat, nunquam enim potest minui, quod sine caret. Et, tunc in illas gehennæ poenas te præcipitabis, ne breui modo careas delectatione? Tunc tam breue gaudium quod est vnus momenti sempiternis tibi comparabis supplicijs? Verùm de hoc iam satis. Quæ tibi post hæc necessaria sunt, si præbueris aurem, alio tempore adijciam. Respice, resurge, & Viue.

Quenam
faciant faci-
le peccata
deserere.

D. IOAN. IVSTI LANSBERGII.
In alloquiorum Iesu Christi,
Partem II.

PRAEFATIO.

Ego diligentes me diligo, & delicta mea esse cura filijs hominũ.
Sic dilexi mundum vt in mortem darem animam meam, ne pereat, sed
habeat vitam æternam quicumque in me crediderit. Ego ð anima pro
te laboraui, esuriui, sitiui, contemptum & persecutionem passus sum.
Vulneratus sum propter iniquitates tuas, attritus propter scelera tua,
mortuus propter delicta tua, resurrexi propter justificationem tuam. Ad
hec omnia me impulit amor, quo te diligo, & in filiam adoptionis ad-
hæsi. Itaque tu respiciens, adamantem reuertere, in vulnerum meorum sanguine laua te,
vitijs & vitæ meæ meritis vestire. Omnia hæc libens tribuo, nã vt amantissimus pater
hæc offerens tibi occurro in amplexum, ad osculum te recipio, & ad redamandum te inuito.
Reuertere filia, & mundare. Prebe cor tuum mihi, quia præter hoc aliud abs te non desi-
dero. Porro, quomodo tota ad me reuertaris, quomodo in corde tuo mihi delicias præpares,
quomodo amorem meum respicias, quo denique modo tu quoque respiciaris, aduerte.

Pro. 8.
Hier. 12.
Ioan. 3.
Esaie 53.
Rom. 6.

Pro. 21.

ALLOQVIORVM IESV Christi ad animam quamcur-

que peccatricem, sed ad suum creatorem,
sponsam & amatorem reuerti cupientem,

Libri I. pars II.

Quod ad vitam emendatiorem incipienti necessaria sit generalis confessio, & quænam ad eam necessario requirantur: dolor item qualis in confessione sit necessarius.

CANON I.

I qui ad vitam correctiorem adspirat, qui se conuertere mihi, que se totum nititur dedicare, necessarium est vitæ male retroactæ primùm verè poeniteat. Consultissimum est etiam in principio conuersionis suæ, dum vitæ nouitatem meditat, quanta potest diligentia de omni vita sua peccatorum suorum faciat calculum, confessionemq; generalem: idq; contra futuros scrupulos conscientiaq; inquietudines, quibus timorata mens post conuersionem vel ex se ipsa, vel diaboli machinatione solet fatigari, & per hoc à studijs interim melioribus præpediri. Conuersionis initium uocet tempus illud, quo à vanis ad me suum creatorem reuerti contendit, tamen annis multis statum religionis ante professus sit. Debet autem hæc confessio esse integra, de omnibus videlicet quorum conscientia illum accusat aut reprehendit, & de quibus opinatur, quod fuerint peccata, præsertim mortalia. Debet etiam fieri cum dolore cordis & detestatione peccatorum: quam si non possit habere sensibiliter atq; cordialiter, habeat rationaliter, hoc est, habeat secundum rationem, qua iudicat se male egisse, doleatq; quod non cordialiter dolet, & optet habere cordis dolorem. Sit itaque ad minus dolor in iudicio rationis, vt peccando se male fecisse iudicet, optetq; ex toto corde se non peccasse, nolitq; deinceps peccare, nulla re magis carere velit, quam peccato, nihil minus optet aut magis excretur, quam peccatum. Doleat igitur quia peccauit, quia me offendit aut saltem doleat, quia non sentit se dolere. Sæpenumerò etenim fit, vt mihi magis placeat desiderium habendi, id est, velle esse contritum aut deuotum, quam sentire contritionem aut deuotionem: quia velle habere, & non habere facit afflictionem cordi. Itaque doleat & irascatur sibi, atque damnabilem se iudicet, quod peccauerit, & quod non dolet, quantum deberet. Hæc contritio (tamen sensibilis non fit, id est, licet contrariis durum, aridum & ficcum) sufficit ad salutem. Ego enim vestram atrendo miseriam, vestram imbecillitatem, vestram paupertatem: nec villo modo bonæ voluntati desperandum est, quantamlibet cordis sentiat ariditatem seu frigiditatem, quando vellet se non peccasse, statuitq; propter me post hac nolle peccare. Sed dicis: Ego innumerabilia peccata admisi, quomodo de singulis debeo singulatum conteri? Consolatione eges o anima, at sola veritas consolatur. Si multa habes peccata,

Confessio
generalis
cur necessa-
ria.

Initium cõ-
uersionis
quod sit.

Dolor qua-
lis in con-
fessione ne-
cessarius.

Contritio
quæ suffi-
ciat ad sa-
lutem.

peccata, de multis ac omnibus simul generalem habeas contritionem, in qua generali contritione omnia ac singula peccata velis includi, hoc est, vt nullum peccatum, etiam si singularim occurreret, excipi velis, de quo non doleas, aut quod nolis non fecisse, & quod non velis cauere. Hæc namq; contritio generalis virtualiter extendit se ad omnia ac singula peccata, etiam oblita, & de quibus non cogitas. Neque enim hoc exigo, vt de singulis peccatis necessariò habeas singulas contritiones, iuxta numerum aut speciem peccatorum. Ita enim beatæ Mariæ Magdalenz dixit: Dimisi ei peccata multa, quoniam dilexit multum. Non dixi, Quoniam dilexit multoties. Nec ipsa Magdalena aliter quam simul de omnibus dolere potuit in tam subita compunctione. Ita tu quoque de omnibus doleas, vt nullum sit peccatum quod tibi placeat, siue in genere, siue singulare memoriz occurrat.

Contritio generalis de peccatis multis quæ necessaria.

Luc. 7.

Demonum suggestiones erga animam reuerti gestientem quæ sint: quomodo eadem contemnendæ sint: aduersus desperationem, remedium quodnam adhibendum sit: pietas item Dei quanta erga animam ad se reuertentem.

CANON II.

Non autem filia tristeris, si fortasè imaginationis patiaris ac phantasias, quasi iratus sim, aded vt nolim placari, nolim indulgere, nolim te ad gratiam recipere. Hæc susurræ sunt diaboli, quibus ad desperationem te nititur pertrahere. Huius est enim consuetudo primò dum tentat ad peccandum, meam memoriam à cordibus euellere, misericordiam meam peccantibus promittere, securitatem, audaciam, obstinationem voluntatis impiè confirmare. At postquam delinquentes à se velle sentit auertere, si tentationibus nullis potest retrahere ad facinus, tentatione desperationis animas formidolosas aggreditur. Suedet non confitendum, suadet non posse continere, non posse vinci consuetudinem malam, terret à magnitudine peccati commissi, mentiens quod nolim dimittere peccatum. Tu ò anima noli credere: quicquid sentias, non consentias desperationi. Sufficit hæc contritio, arido licet corde doleas, me offensum optes te non offensis, statuas nolle peccare. Quod si iterum deliqueris, iterum quoque surge, & denuò propositum non delinquendi statue. Si tertio deliqueris, tertio resurge. Denique quartò, quintò, & si postremò septuagies septies quotidie cecideris, toties ad me reuertere, ego suscipiam te. Nonne melius est vt suscipiam te quam amittam, simulq; omnes labores meos & penas pro tui redemptione toleratas perdam? Nihil igitur ò anima, nihil ò filia sanguine meo redempta, te à me auocet, nihil detineat, nihil remoretur. Et si diabolo te tradideris, si me centies negaueris, si me & mei imaginem pedibus conculcaueris, si conspueris, si Sacramento meo contumeliam feceris, dole quia fecisti, & ego dimitto tibi peccatù. Nò sit in oculis tuis aded magnum peccatum, quod spem veniz adimat. Non sit aded paruum, non aded multum, quod meam misericordiam posset superare. Nihil refert apud me, à multis an à paucis peccatis te redimam. Et magnus & paruus peccator æquè egent misericordia mea, quæ in inexhaustibilis omnibus fluit & abundat.

Demonis consuetudo quæ circa peccatores.

Surgendum quomodo à peccatis.

Remedium contra desperationem peccatoris.

Non potest misericordiam meam vincere malitia tua. Quanto plura tu habes peccata,

M m m

peccata,

Misericordia Dei quanta erga peccatores.

peccata, tanto ego libentius ignosco poenitenti. Inde enim elucet maior gloria mea, quanto maiori peccatori maiorem erogo misericordiam. Non sum durus, non sum maleolus, non sum parcus, sed totus in te o filia liberalis, profusus & prodigus. Nihil minus habeo, si omnia mundi peccata tu sola fecisses, & tibi omnia dimitterem.

Peccatum emne ut sit voluntarium. Somnia ut neminem inquietent.

Est tamen fortasse aliud quod te terret, quia peccata te premunt: & quae olim vltro admiseras, iam inuisa cogere tolerare. Persequitur te aduersarius, & suis foeditates tecum habet. Quicquid inuisa sustines filia, non te damnabit: peccatum nanque aded esse oportet voluntarium, ut si non sit voluntarium, non sit peccatum. Cohibe igitur voluntatem tuam a consensu, & sine carnem & diabolum furere. De somnijs etiam nihil metuas, quicquid ibi actum, quicquid passum fuerit a dormiente, si ante & post somnum, ubi rationis compos fueris, tibi displicet, nequaquam venit tibi imputandum. Et licet per vitam conuersationis prioris antiquae tibi occasionem dederis, iam tamen non erit (postquam huius conuersationis poenitueris) occasio aut causa peccatum generans: quia antiqua per confessionem & contritionem deleta non causant peccatum, modo voluntas alioqui abest.

Contritio pro peccatis sensibilis, quam sit utilis ad abolitionem peccatorum: quinam ea exerceri debeat: quam item sit eadem

Deo accepta.

CANON III.

Contritionis sensibilis bona quae sint.

Quaquam contritio sensibilis atque cordialis, seu sensualis displicentia peccati non sit ad veniam necessaria, valde tamen confert ad delenda vitia, ad obtinendam denique serenitatem tranquillitatemque cordis. Confortat enim spiritum vehementer, sensibiliter, cordialiterque dolere ac gemere: & hoc propterea, quod me Deum totum, (a quo es & habes bona omnia) vnquam offenderis. Qui hanc contritionem sentit, mihi gratias agat, quia & vere donum est meum, purificans animam a peccatis, modo pure doleatur: hoc est, propterea quod ego offensus sum: & dolor isto oritur ex radice charitatis. Neque enim poenitens propterea tantum dolere debet, tametsi etiam dolendum sit, quod peccando incommoda multa obligationesque incidit, quod poenis & debitis obnoxium se fecerit, quod denique in omnium, sedulitatem, infirmitatemque animae lux intulerit, aut ob alia huiusmodi, quae respectum tantummodo habet sui ipsius ex amore proprio natum: sed potius quod me offenderit, quod me inhonorauerit, quem velle debet a se & ab omnibus maxime honoratum, maxime amatum: ita ut poenitentis dolor non propter se praecipue sit, sed propter me. Huiusmodi dolor mihi acceptissimus est, cito placans, cito me reconcilians, aded ut nonnunquam solus sufficiat (ubi aded intensus fuerit) sine alia satisfactione, aut opere poenali ad abolendam omnem poenam peccatis debitam. Oritur enim ex charitate, quae operis multitudinem peccatorum, conscientiamque purificans, & ad me accedendi fiduciam praestans.

Poenitens cur dolere debeat.

Dolor pro peccatis qui Deo gratissimus. Prou. 10. Iacob. 1. 1 Pet. 4.

Quomodo dolor, amor, fiduciaque ad Deum simul crescunt.

CANON

CANON IV.

Inde fit vt crescant simul & dolor suus contritio de peccatis, & amor fiduciaq; erga me. Tanto enim vnusquisque hoc modo magis dolet, quod offendit me, quanto plus amat me: & quanto plus dolet de peccatis, quanto ve plus amat me, tanto etiam fiduciam spernitq; venit maiorem concipit de me. Porro hæc tria, quanto vigent amplius, tanto efficacius efficiunt vt simul & peccati macula & pœna peccatis debita deleantur. Anima enim pœnitens postquam bonitatis meæ aliquam notitiam gustumq; susceperit, considerans quod ad eum sim bonus, ad eum misericors, quod denique ad eum non improprio nec imputo peccata, vt non solum illa dimittam, sed pœnitentem etiam perinde ac iustum, hoc est, vt eum qui nunquam peccauit, in gratiam & amicitiam meam recipiam, consolor & dona largiar: hæc inquam, anima pœnitens dum meditatur, suo ex lapsu quoque occasionem sibi acquirit maioris feruoris & gratitudinis erga me, & odij displicentiaq; contra seipsam, irascens sibi ipsi ac detestans se, quod tam benignum contempserit DEVM: qui cum iuste possem & damnare & perdere, e conerariò parco, consolor & benefacio: Eam ob rem quanto me sentit erga se magis misericordem, tanto maiori zelo mouetur iustitiæ contra seipsam, quasi pro me vindicare cupiens in se contemptum mei. Atque idem non solum veniam de peccatis petit & reconciliationem, sed ad honorem iustitiæ meæ desiderat etiam pati, humiliari ac puniri, quod se contra me impiè erexerit. Inde contingit ei, vt quanto plus à me sentit se consolari, tanto magis indignitatem suam horreat ac detestetur, doleatq; suorum enormitatem peccatorum, & indignetur, admirans quod tã ingrata esse possit mihi. Huius animæ (quæ ad hunc zelum venit, puta vt non minus diligat meam in se iustitiam, quam misericordiam) peccata absorbentur, vt in camino ardenti aquæ gutta solet absorberi. Igitur inter omnia pœnitendi genera non potest esse melius, quàm continue considerare, meam charitatem ac fidelitatem immensam erga se, simulq; suam è diuersò infidelitatem, ingratitude & peruerfitatem erga me.

Anima peccatrix vt Deum amare incipiat.

Genus pœnitendi optimum quod sit.

De scrupulis iterandæ confessionis, exercitium item peccatricis, sed conuersæ animæ cuiusmodi fore debeat.

CANON V.

Solet autem diabolus circa pœnitentiæ luctum, & circa alia omnia, pœnitentibus serpens invidiosus ponere, vt plerique efficiantur scrupulosi, iterum atq; iterum eadem confitentes, nec ad tranquillitatem aliquam possint aliquando venire, sed de confessionibus suis omnibus diffidunt, dum circumstantiam semper aliquam vel peccatum inueniunt neglectum, cuius in priori confessione non fecerint mentionem, vnde ad cōfitemdum denno compellantur. Hi semel vna generali confessione facta, debent hæc inquietudinem irrationabilem omnino posthabere. Neq; enim hoc desidero, neq; placet mihi, vt tu verberis semper & inquieteris in retoluendis peccatis tuis. Quin potius projice te in me, & ego liberabo te. Nā si mille annis teipsam scrutari volueris & confiteri, haudquaquam mundaberis. Quando enim exhaures abyssum? Mihi ergo te committe, postquam semel omni diligentia conatum expenderis tuum ad confitenda singula peccata tua. Dimitte mihi, vt habeam quo tibi propitius. Cognosce quod teipsam mundare nequeas.

In scrupulis iterandæ confessionis quid faciendum: Iob. 9.

Ric, quod egeas misericordia mea. Confitere, quod vnum pro mille mihi non

M m m 2 *suffi.*

sufficis respondere: sed in omni opere insufficientis es, & æges misericordia mea. Non ergo fidas in confessionibus tuis, sed in miserationibus meis: hæc enim sunt quibus iustificari te oportet. Interim enim quæ sic occuparis circa peccata tua, conuerti deberes ad me & mea gratiosa præsentia frui. An frandem non aduersus inimici? Ided enim circa peccatorum tuorum numerandos atque recogitandos fructores tuos detineris, vt alia interim multo salubriora, quibus deuotio tua accendi deberet, negligas. Scito igitur hoc mihi præcipuè placere, vt de me sentias in bonitate, & in simplicitate me queras. Sentias me benignum, piuum, compasium, misericordem, optimum. Confide mihi, spera in me. Quære potius gratiam, amicitiam ac familiaritatem meam, & pro ijs habendis exercitia deuotionis tue dirigas. Senties procul dubio longè vberiore fructum animæ tuæ, si quomodo amas, quomodo mihi placeas, quomodo me imiteris, studium tuum sit, quam quod confessa denuò confitearis, aut quod scrupulos inquiras, & exhauriens eosdem, novos semper tibi generes. Non potes me nimis piuum aut misericordem æstimare, modo super misericordia mea ne dereliqueris, non potes nimis mihi confidere.

Sapia.

A peccatore conuerso quid Deus sequatur.

Exercitium peccatricis animæ sed conuersæ quod.

Scrupuli conscientia quando omnes abijciendi.

Exercitium tuum igitur sit bene de me sentire, quod nolim te damnare: quia de re vera quemlibet saluari volentem, quemlibet non desperantem, damnare nolo. Sufficit mihi o filia, quod peccasse doleas, quod peccare etiam deinceps nolis. Iam in statu es salutis: quid trepidas? Dives ego sum, & clemens in miserationibus infirmitatis. Sic me cogita. Inde enim maiori me afficis honore, quam quod quasi crudellem aut durum me imagineris, aut ita formides, quasi ad hoc solum vigilem, quomodo capiam & inuoluam homines, si fortasse hunc vel illum scrupulum, si hanc vel illam circumstantiam neglexerint in confessione. Porro, si mortale certum ad memoriam redierit ante non confessum, illud cum omni tranquillitate confitearis. Habita semel vna bona examinatione conscientia ante confessionem generalem, deinceps post confessionem scrupulos abijce: noli denuò inuestigare conscientiam, ne inquietudinem tibi parias semper confitendi. Per alia bona exercitia ad amorem aduentia, scrupulosam illam inuestigationem exclude. Ceterum si obseruaueris scrupulos, si scrutari, si ruminari, si inuestigare singulas formidines, atque timores volueris, mille tibi parabuntur insidie. Propterea (quod dixi) semel diligenti facta confessione omnium peccatorum tuorum, semel habito proposito nihil tacendi in confessione, quod noueris confitendum, deinceps sta in pace, rejce in os diaboli scrupulos omnes. Ego te desidero, ego tua amicitia potius capio, ego abs te amari peto: curâ igitur meâ vt respondeas voluntati.

Quomodo reuolenda sint peccata.

CANON VI.

Intellige, scito & iudica te peccatricem animam esse. Cognosce te multum offendisse, ingratisimam atque rebellem, contumeliosam atque blasphemam, a meis præceptis ac votis te contraxisse: & inde humiliare adeo, vt ne oculis quidem ante me leuare audeas sordibus & abominationibus plena. Porro ad peccata tua singulariter enumeranda (si quando vel sine scrupulo ad contritionem aut humilitationem tui id cupias) non exeat. Nam sunt qui peccata sua recolunt, vt vel ad risum, vel ad delectationem, vel è diuerso ad desperationem,

vel alia eiusmodi inconuenientia moueantur. Quod idcirco fit maximè, quia pro obiecto cogitationis ipsa peccata sua assumunt, illa inspiciendo, & ad illa se conuertendo, loquuntur atque disputant cum illis extra me. Atque idè dum sua peccata secum ipsi tractant quamlibet bona intentione, magis tamen obtenebescunt, quàm illuminantur. Tu verò cùm peccatricem te cogitare, cùm te humiliare vis, relinquitis peccatis, ad me conuertere: mecum de peccatis, de infirmitatibus, de defectibus tuis tracta: mihi quarimonias tuas aduersum te expone, mihi loquere, mihi quam iniquè egeris, te accusa. Inde fiet vt peccatorum tuorum accusatio in orationem conuertatur. Quapropter ad me conuersa orando, peccata tua mecum tracta. Hoc modo conscientia tua serena efficitur & tranquilla: affectio quoque tua ad me conuersa, ex me inflammatur.

Accusatio peccatorum quomodo esse fieri debeat.

Quomodo satisfaciendum sit pro peccatis.

CANON VII.

IAM verò de satisfactione pro peccatis hoc consilium tu amplectere, vt quicquid manus tua potest instanter opereris: non tamen eo animo, aut eo fine, quasi tu peccata tua redimere velis, aut satisfacere queas. Ad hoc enim opera tua nimis indigna nimisque imparia debes aestimare. Sed age omnia vt mihi placeas, quem offendisti. Meroga potius, & mihi ita confide, vt meritis passionis ac vitæ meæ satisfactissimæ tua velim abolere delicta, atque pro illis Patri meo satisfacere. Hæc humilitas, hæcque fiducia ad me tua, quibus te ipsum operaque tua vilificas, me verò ac merita mea extollis, omnia satisfactionis tuæ opera excellit (quandoquidem vna gutta sanguinis mei excellit, & valoris ac satisfactionis plus habet omnibus meritis humanis: idè pro peccatis totius mundi satisfacit) & me inclinatur ad te, vt meritorum meorum thesaurum tibi faciam communem. Quapropter hoc præcipuum sit studium tuum, vt beneplacitum meum non negligas, vt me continuè cogites, desideres, ames: & quæ iussi siue per me, siue per vicarios meos, imò quæcunque volo diligenter perficias. Et si mille millium peccatorum haberes acervos, omnia sicut vnum peccatum dimitto. Neque enim distat apud me saluare ex paucis vel ex multis peccatis. Vnde mille peccata sicut vnum ignosco. Mirum est quod dicturus sum, certissima tamen indubitataque fide tenendum: Si totus mundus esset globus igneus, & in medio eius de stipula lini pugillus vnus, hic ex sua naturali inclinatione non tam cito flammaram reciperet incendium, quàm recipit abyssus miseram meam meam peccatorem penitentem & conuerti volentem: quia in illa actione naturali quantalacunque pateretur morula, licet minima ac fortassè imperturbabilis, hic verò nulla penitus mora inter penitentem & remittentem, inter gementem & gemitus exaudientem interuenit.

Eccle 9

studium præcipuum penitentis quid esse debeat

Misericordia Dei quam immensa erga peccatores.

Certis horis diei debet examinari conscientia.

CANON VIII.

CONGRUIT autem homini vt certa habeat exercitia, quibus peccata vel quotidiana exhauriat, & seipsum gemitibus ac cordis doloribus lauet, bestendo genua, suspirando veniam, in terram aspiciendo, pectusque tundendo. Nam

M m m 3 omni

omni momento inquinatis vos, quare non rursus & lauetis vos? Siquidem quicquid agitis, vultis, desideratis, cogitatis & tractatis, quidquid inter vos retinetis, circa quaecumque denique occupamini, quorum ego non sum intentio ac finis, hæc omnia sunt ut pelles aut stercora, quibus oblinuntur oculi vestri, ne omnino videatis, aut minus videatis & me & vosipsos. Igitur tu ter quaterve aut quoties volueris, consuetudinem tibi facias quotidie ad conscientiam examinare eundi pro venia petenda peccatorum, utque simul videas quid interea in corde tuo versatum sit. Hæc occasione multa reperies deffenda, multa delenda, quæ alioqui in obliuionem sine dolore abiissent.

De continua reprehensione sui ipsius.

CANON IX.

NIHILOMINVS OCVLVM debes habere vigilantissimum ad teipsam, ut illic sentias quid tibi desit, quid assit, quid solliciter, quid incidat, quid denique moretur in te vitiosum. Illudque mox ut nasci cœperit, mox ut senseris, elimina, teque repræhendas ac doleas: mihique conueraris tuam infirmitatem, instabilitatem, malitiam & turpitudinem. Quapropter teipsam indefinenter considera, ac sine simulatione diiudica. In omni acta, in omni verbo, in operibus quoque ac studiis pijs debes teipsum discutere, quia nihil purum, nihil sanctum, nihil ex omni parte integrum in te inuenies. Quicquid optimum apparet, si rectè consideras, inuenies quod summopere in eo sit lugendum. Dic mihi, si omnia que in vita egisti tua vnquam, appenderentur in statera, an aliquid, de quo pronunciare posses, quod bonum foret, inuenies? Minime. Debes igitur teipsam in omnibus repræhendere, & sanctæ tranquillæque compunctionis materiam in teipsa quarere, gemendo, quod bona (quæ si facis) etiam non sunt ea integritate, non ea sinceritate, non ea intentionis puritate, nec eo deuotionis feruore, quo fieri deberent, facta. Plurimum quod multa negligentia, multa vitia, multi defectus se interspergunt, & te quotidie inquinant: ut merito omnis etiam iustitia tua panno menstruatæ debeat comparari. Semper ergo teipsam arguas, nec sine increpationis zelo, sine dolore gemituue compunctionis transire permittas, quoties in te depræhenderis quamcumque inutilem cogitationem aut otiosum sermonem, aut temporis breuissimi omissionem, aut inordinatam affectionem, aut sensus alicuius delectationem in qua requieuitisti: aded ut vita tua sit iugis compunctio. Hæc verò omnia facias per conuersionem cordis tui ad me accedens, ut mecum omnia tractes, mihi necessitatem tuam exponas, me contra te inuoces: remedium, consilium, auxilium à me postules: teque ad extremum relinquens, totum mihi offeras.

Verecundia superba que sit: propter que debeat quisque merito erubescere, & in quibusnam debeat homo seipsum continuè repræhendere.

CANON X.

SVNT autem quotidiana quedam, in quibus ferè omnes delinquitis, quæ merito tibi compunctionis præbent occasionem, & continuè erubescendi, teipsam repræhendendi, humiliandi que ministrare debent materiam. De his seruius mecum

Bona

Repræhendere uti quisque seipsum debeat in omnibus. Esai. 64.

Vita hominis ut debeat esse iugis compunctio.

Bonaventura acerrimus vitiōū persecutor, sic inquit: Signum superbiæ videtur esse, nimis erubescere de illis defectibus, quos natura indidit, vt de deformitate corporis, vel ruditate vocis & similibus: de vilitate verò vestis & humilibus obsequijs erubescere, præsertim in homine religioso, grauis superbia est.

Vitium vel scandalum erubescere, vnde vel DEVS offenditur, vel aliquis scandalizatur. Apud teipsum erubescere de peccatis tuis, de torpore in seruitio DEI, de negligentia bonorum, quæ posses facere & deberes: quod tempus defluit, & profectus virtutum non crescit: de hypocrisi, quod foris melior vis putari, quam intus te inuenis: quod vitia tua abscondis, non timore quod alijs noceant, sed metu displicendi, & ne vilipendaris: quod per bona quæ ostendis, vis videri & placere hominibus, vt ex his suspicentur te habere multo plura & maiora in occulto, quandoquidem hæc foras prodeant quasi te dolente, quod vix aded habes familiarem aut vnamem, à quo velles in omnibus agnosci, sicut teipsum agnoscis.

Quod etiam fit in confessione quandoque, dum licet non audeas peccata tua supprimere quin accuses, tamen in illis quibus te magis displicere times, ita ordinas verba, præmittendo, subiungendo ac colorando, quo minus appareant verecunda: vel si fortasse plus nudèq; profers, gloriaris & vis apud confessorem sanctus æstimari, quod tam humilis sis, qui te magis quam necesse sit, studeas confundere confitendo.

Quod cum tentationibus vitiorum, maxime carnalium ita pugnas desidiose, vt solo timore, periculo vel confessionis pudore eas repellas, & quantum audes in affectu carnis arrideas, solo consensu operis & morosæ delectationis excluso. Et in hoc maior apparet peruerfitas, quod cum facile quandoque posses huiusmodi tentationes quasi muscas immundas abigere, ex negligentia eas permittas crescere & calcæscere & conualescere, donec confortata, plus habeant periculi, & difficilius vincantur, atque conscientiam sapius pulsando confundant. Quod ita desidiosus es ad ea quæ DEI sunt, & ad virtutes, vel quæ ad deuotionis studium pertinent, vt pudor humanus plura ex te vel à te magis extorqueat, quàm amor diuinus.

Quod ita es ingratus Dei beneficijs, vt non solum debitas non agas gratias de perceptis, sed gratiam oblatam paratamq; in vacuum recipias, & vltiora negligas, ad quæ sentis tibi arridere gratiam, occupans te interim studijs vanioribus, quasi qui texat araneorum telas, quæ nihil ad salutis vestem conferant. Quod illa ad quæ teneris facienda, vt sunt horæ Canonica & huiusmodi, tam negligenter tanq; desidiose perfoluis, vt non tam meritum, quàm supplicium inde expectes: quia etiã verba ore vtuntq; proferas, corde tamen tam es vagus ac frigidus, vt neq; sensum orationis percipias, neq; deuotionis affectum.

De verbis quoque ipsi plurima defluunt acceleranti. Atque vtinam non pauciora transilias omittendo, dum non attendis si dixeris nec ne, nisi forte ex coniectura alicuius verbi, quasi ex caudæ apprehensione æstimes te dixisse. Has autem negligentias etiã patienter quasi non aduertat, dissimulet DEVS, nihilominus tamè odit, numerat, seuerè iudicat & graniter punit, nisi præueniatur facies eius in confessione humili, in satisfactione & emendatione. Quod ad omnia quæ ad corporis aut curam aut commodum pertinent, studiosissimus es: quæ verò ad spiritus profectum, vel ad fraternæ charitatis exhibitionem, vel ad prælati obedientiam, vel ad carnis castigationem, maxime es deses. Quod etiam hos aliosq; huiusmodi defectus in te aduertis, non tamen propterea terreris, non compunge ris, non discitis, non cor-

Bonaventura.
Verecundia
superba quæ
fit.
Erubescendum propter quæ fit homini.

Negligentias in diuinitas Deus quam seuerè iudicat & punit.

rigis quasi aliter tecum, quam cum omnibus alijs Deus acturus sit: videlicet, ut mala tua, quæ non corrigis, impunita maneant. Hæc sunt filia quæ (ut seruus meus recognoscit) te debent humiliare, & compunctionis materiam administrare. Sunt tamen nihilo minus alia singularia ac propria, sagaciter ab vnoquoque vestrum exploranda, fortiterque aut mortificanda, aut abijcienda. Sunt præterea quædam aliam generalem, quæ impediunt aut retrahunt à profectu, quæ suo loco manifestabuntur.

Quod actionum, exercitiorum ac studiorum omnium certus aliquis sit scopus ac finis præfigendus.

CANON XI.

Nihil autem tam studiosè querendum, pro nulla re ad eò certandum è filia, quam ut habeas puritatem cordis. Nam cum nulla sit actio, nullum studium, quod suum non habeat scopum, finem atque destinationem, quin potius ars omnis per certa aliqua media exercitiæ ad finem aliquem (qui finis primum quidem est quod animæ proponitur, licet vltimum sit quod obtineatur) suos conatus mittit, quanto magis studiorum vestrorum, puta exercitiorum, tum corporalium, tum mentalium, lectionum, meditationum, mortificationum, (ut corporalia externatè opera taceam) finis esse debet aliquis, propter quem fiunt. Cogita ipsa, nisi scias aut animo ante conceperis quo currendum sit, nonne frustra arripis cursum? Sic cuilibet actioni dare est finem suum; quo adeptò, iam non est alius ad finem, sed quies.

Puritas cordis & charitas ut sit finis vitæ spiritualis.

CANON XII.

Ad hunc modum in vita verè Christiana, in vita spiritali (cuius innumera sunt studia, actiones, conatus & fatigationes, donec vitia mortificentur, acquirantur virtutes, ac tandem vni Deo inhæreatur) finis est puritas cordis: finis inquam, non omnino vltimus, qui quidem ego sum seu charitas, sed finis (ut vocant) instrumentalis, finis quo referenda sunt omnia studia & exercitia vestra tanquam ad nobilissimum instrumentum, quo obtineatur finis vltimus, videlicet charitas, quæ est ut diligatis me purè propter me, & in omnibus quæ facitis aut committitis, in omnibus quæ eligitis aut respicitis, meus honor ac beneplacitum meum solummodo ac purè queratur, ad eò ut propter me, è filia, & te ipsam, & omnia alia contemnas, me cunctis præferendo. Atq; id eò omni conatu quicquid agis, quocumque te vertis, quicquid intendis, quicquid incipis, tantum debet tibi illud placere, tantum admitti, quantum conduxerit cordis puritati.

Charitas
vota quæ sit.

Ut cuncta quæ puritati cordis aduersantur respuenda sint, quo item eadem puritas referenda sit.

CANON XIII.

EA igitur, quæ alioqui virtuosa laudatè ac merito digna videntur, si aduersantur puritati aut charitati, iam admittenda non sunt, sed posthabenda. Nihil

enim quod pro sola puritate cordis aut charitate querendum est, contra charitatem assumi aut foueri debet. Inde error eorum arguendus est, qui siue codicem, siue rem aliam, quamlibet tanta sibi afferuant pertinacia, ut vel roganti illam non accommodare dignentur, sed pro habenda retinendaue irascantur, verbis contendunt, atque puritatem cordis, pro qua obtinenda codicem aut rem aliam similem possident, amittunt. Neque enim aduertunt, quod longè maius dispendium animæ suæ inferunt, suam ac fratris charitatem lædendo, contra quam librum aliudve retinent, quam si illud contemnerent, accommodarentque ut charitatem ac puritatem cordis seruari. Siue itaque ieiunium, siue vigilia, siue lectio, siue alia quæcumque exercitatio corporalis fuerit, puritati cordis semper posthabenda est: Hæc namque non propter illa, sed illa propter hanc frequentantur. Omnia igitur potius alia sustineas, quàm ut charitatis puritatisve patiaris dispendium. Et hoc intelligi debet circa ea, quæ proprio arbitratu aut sumi, aut poni possunt. Nam præcepta mea & obedientiæ opera non sunt pro quiete ac puritate cordis omittenda, videlicet ne turberis actione, aut inter homines cõuersando. Vbi enim maius aliud præceptum videret, ibi parèdum est: nec inde læditur (tamen si specie tenus ita videatur) puritas, sed iuuatur. Postremò hanc puritatem non propter seipsam, aut ut vltimū finem quæ rere debes, ne philosophorum quosdam gentilium videaris imitari, qui diuinijs voluptatibusq; abdicabant propterea, ut ab omni cura liberi, & à cogitationum distractione quieti, philosopharentur. Tu verò mihi cor purum offeras, quia hoc desidero, videlicet ut sublato omni inter nos medio, & tu mihi, & ego tibi coniungar.

Res alioqui vilis quam perditè diligatur inordinate.

Puritati cordis quæ omnia posthabenda sicut.

Puritas cordis quonam destinanda sit.

Quomodo obtinenda sit puritas cordis.

CANON XIV.

Ad puritatem itaque cordis obtinendam si aspiras, summopere tanquam primum ac præcipuum tibi necessarium est, peccata omnia detestari, eaque & quicquid mihi displicere cognoueris, tibi ipsi interdicerè, statuendo voluntate firmissima, nunquam vlli consentire peccato vsq; ad mortem. A quo proposito licet deues, nunquam tamen excidas: hoc est, nunquam hanc voluntatem seponas, sed quotiescunque fuerit labefactata, renoues ac restanres. Ea propter peccandi occasiones, concupiscentiæ quotq; incitamenta quæque abscindas, fugiasq; & breuiter quicquid noueris infirmitati tuæ scandalum, hoc est, ruinæ occasionem præbuisse aut præbere posse, euites necesse est. Deinde ut ad radicem tuæ infirmitatis perungas, bellum est infatigabile indicendum cunctis vitiis, ut sunt elatio, superbia, iactantia, inanis gloria, ira, rancor, amaritudo, inuidia, displicentia, contentio, inclementia, cupiditas, libido, luxus, propria voluntas, sensuum oblectatio, superficialitas circa vsum creaturarum, concupiscentia sensualis, inquietus amor, & lectio inordinata, delectatio in creaturis quiescens, morum ac verborum leuitas, incontinentia sensuum, cordis euagatio, acedia, & reliqua id genus multa, quibuscumq; te ipsam inuenis aliquid extra me querere, aut in aliqua re quiescere aut delectari: quibus omnibus oportet te manere abstractam, & desideriis eorum mori. Quod quàm diu non perfecisti, nullam debes ijs requiem aut pacem admittere. Optata præcium est præterea ut abstrahas te à rebus alienis, & ab his quæ non ædificant.

Puritati cordis quænam officiant.

Bellum quibusnam vitiis indicendum.

Puritatem cordis quæcant.

Nnn cant,

cant, aut abs te non requiruntur: item à curis & sollicitudinibus, ab amore sensuali ac distractiuo circa homines & quascunq; creaturas, à nimia familiaritate aut conuersatione nimium sociali, ab animi occupatione circa quascunq; res inutilium superflua: & (vt in summa dicam) ab omnibus quæ nimium distrahunt, illaqueant, aut formis similitudinibusq; animum depingunt, potissimè in quibus neq; honor, neque mei cultus, neque meum beneplacitum, neque animarum salus inuaditur aut quæritur.

*Aequalitas
mentis qui
seruanda.*

Consultissimum est igitur eo semper niti, vt inter tristitia & læta, inter prospera & aduersa animum semper habeas pacatissimum, liberum, nulli creaturæ inhabilem, nullis desiderijs noxijs fatigatum, sed per omnia tranquillum, quo imaginationes rerumq; formas ac similitudines aut omnino non recipias, aut illicò relessoris, ante eijcias, quàm sibi in memoria tua vendicent locum. Sitq; tibi mecum inuoluntaria conuersatio, casta ac simplex, sabbatumq; sanctum, quo super nulla creatura, sed in me solo requiescas.

Quæ adminiculantur ad cordis puritatem.

CANON XV.

AD cordis puritatem adminiculantur iuuantq; humiliatio castigatioq; carnis, quo corpus subdatur spiritui. Idè quantum corpus sustinere potest, delectabilia sensibus subtrahantur, habendi ac delectandi desideria mortificentur, & frequententur vigilie, afflictio corporis, ieiunia: diligatur à te tui contemptus, assumatur altissima paupertas, sola necessaria admittens, quo inter iuges vitiorum mortificationes & ex impossibilitate virium tuarum humiliata, oratione terrore & gratia mea confortata, aliquando ad cordis puritatem peruenias, dum insurgentes motus continud reprimis, dum desiderijs prauis non solum assensum negas, verum etiam reniteris, impugnas, persequeris, videlicet te humiliando, atque oppositas virtutes cogendo. Dum enim frustra tentant se vitia erigere, sapienter repulsa, non audiuntur, in seipsis deficiunt, & quæ ante nimium sua improbitate molestant, tandem aut omnino non surgunt, aut velut muscæ volantes paruo negotio abiguntur.

*Vitia quæ
nam facile
vincantur.*

*Discretio in
vfu creatu-
rarum quæ
seruanda.*

Seruanda est tamen nihilominus discretio circa vsum creaturarum, vt prudenter adueras naturæ tuæ necessitatem. Ita enim profligenda est voluptas, vt fons da sit etiam naturæ infirmitas, & iuuanda necessitas. Quam non debes ex alijs, quorum naturalibus consuetudinibus, gratijsq; ac donis valde dispar esse potes, sed ex te ipsa metiri, pensando labores, infirmitates, tentationes, assuefactiones, aliaq; onera & grauamina tua: aut etiam ediuersò consolationes, subsidia, remissionesq; circa officium, statum & personam tuam occurrentia, vt superflua quæque ac solum oblectantia tibi subtrahas, necessaria verò etiam ingeras. Sunt enim qui nihil faciunt ad conseruationem sanitatis, nec iuuant, sed magis lædunt naturam, expetuntur tamen delectationis causa: hæc sibi interdicerè perutile ac religiosum est. Porro quæ sunt necessaria, quorum vsum sine dilectione esse non potest, vt est serè omnibus cibis, potusq; ac somnus, ita vtaris illis, vt delectationem ipsam non quæras intendas, sed tui sustentationem, quæ est in tali vfu. Inde fiet vt omnibus vtilibus ac necessarijs, dum non hæres nec quiescis in ipsa delectatione (quæ subleuare non potest, propterea quod comitatur necessitatem) sed contendis etiam interie-

*Nature quæ
nam inter-
dicenda sint
quæque nō*

rem hominem ab ipsa delectationis impuritate suspendere, prorsus liberum seruare, videlicet hunc auertendo vt oblectamenti imaginationem nō recipiat, aut quasi alibi occupatus non aduertat, aut illis (si aduerterit) à memoria abigat.

Hoc modo ego benignissimus creator vester, qui nihil vobis inuideo, nullo creaturarum vsu offendor: quandoquidem non in creatura, tametsi naturalis non possit non sentiri delectatio, sed in me creatore vestro, quiescit. Distant enim intervallo longissimo, re quæ delectat, hoc est, cuius sentitur delectatio, propter necessitatem vti; & propter delectationem vti. Obseruanda est etiam maximè, custodia humilitatis: ne quicquam tuis viribus præsumas, nihil tuo labori, aut industriae, aut vigilantiaæ ascribas: nihil voluntati quamlibet bonæ tribuas: sed totum gratiaæ meæ. Quocirca nisi docta cognoueris cunctis viribus sudoribus atq; conatibus tuis diffidere, nisi senseris ne vnum quidem vitium posse te extirpare: & ne minimum quid virtutis ex te posse adipisci sine gratia mea & auxilio singulari, frustra expendis omnes conatus tuos.

Viribus conatibusque suis vt homo diffidat.

Quod ratione debemus regi ac præueniri.

CANON XVI.

EX his liquet omnibus, quomodo actus, sermones, cogitationes, affectus, motus, intentiones ac simul omnia quæ in te versantur, quæ te ingrediuntur aut egrediuntur, debes vigilanter perspicere, obseruare, examinare, frenare atq; regere, vt omnia singulaq; ratio præueniat dirigatq;, non ipsa sensualitas. Vbi cumque enim te præuenierit sensualitas, vbi cumque vt semper dominari gestit) cœperit iudicare, gubernare, necesse est multa confestim sequi & mala & incommoda. Quamobrem ratione (vt dixi) debes vigilare, ratione debes tibi ipsi imperare, vt velis vbi volendum, nolis vbi est nolendum. Ratione debes quoscunque motus tuos insurgentes vitiosos reprimere. Ratione debes naturalia tua regere, sensusq; tuos frenare, ne sine disciplina praua libertate corrumpantur. Ratione denique debes linguæ tuæ vim inferre, atque à verbis, quæ non ædificant proximum, aut quæ non ad meam gloriam proferuntur, te cohibere. Memor esto, quod dixerim, de omni verbo ocioso rationem reddendam: & desine nugari, desine iocari, desine fabulari referre atque rumores, desine aliis cachinnos excitare, desine & te in cachinnos soluere, aut in risum multum ac immodestum effundere. Vbi ratio aut necessitas dictauerit, loquendum est: verum id parce & modestis verbis, quantum attinet ad necessitatem: idq; benigne, leniter, humiliter, atque cum dulcedine quadã cordis & serenitate vulsus, abscindens diu loquendi aut in sermone euagandi occasionem. Cum nemine litem moueas aut rixam, cum nemine disputes aut contendas.

Ratione quinquam omnia moderanda.

Matt 12. Linguam frenari oportet.

Loquendi modus quinquam seruandus.

Rom 12.

Correptiones quæ exhibendæ sūt.

Cum quæ veritatis sunt dixeris, in aliorum sit optione credere, recipere aut respicere. Tuum non sit propugnare, præsertim vbi nihil (si non creditur) est periculi. Sine vt homines quæcumque velint sentiant, maximè de te. Tu mecum pacem habere, & quantum in te fuerit, cum omnibus hominibus. Cura vt nulli sis scandalo, nulli turbationis efficiaris occasio. Si ex officio vel conscientia alium cogedis docere aut corrumpere, id facito non cum iracundia, non cum supercilio, non animo turbato, sed in animi tranquillitate, prudenter aduertendo temporis & loci opportunitatē, atque alias conditiones in te & in illo, vt tunc quando maximè speratur ei e-

Nnn 2 ruditi

Lex quæ nã
omnibus
sensibus
membris-
que indi-
ceada

rudicio profutura aut correptio, loquaris ei. Correctionem præcedere debet, fre-
quens alsiduaq; ad me pro errante fratre oratio, præmeditataq; circumspèctio di-
cendorum. Hoc modo debes oculis, auribus, aut singulis sensibus tuis legem indica-
re, atque eos vi coercere, ne videndi, audiendi, sentiendiq; curiositate illecta, tu-
as in cordis inquietudines atque distractiones. Valdè etenim cor custo diendum est
ab euagatione, ab instabilitate, à multiplicitate, à sollicitudine: atque id multo ma-
ximè in diuinis. Tempusq; omne summa vigilantia atque studio in mei honorem,
& vt animæ lucrum aliquod crescat, expendendum, nec vlllo pacto inaniter tran-
sfigendum est.

Perfectio
omnis qui-
bus medijs
facile obui-
neatur.

Cæterum vt omnium ceu caput ac summam recipias, quæ pro obtinenda puri-
tate atque perfectione cordis debeas obseruare, breuiter & paucis multa dicam.
Abstractam ab omni homine vitam, & quantum potes, quantum ve status id mo-
us admittit, solitariam elige. Deinde vt ab hominibus, ita ab occupationibus
quoq; ac implicationibus animi, à curis, à locutionibus non necessariis, atque
prorsus à cunctis mundi negocijs totam te serues alienam, vt mihi sola in humi-
tate & silentio cordis ac oris vacare queas. Sensuum oblectamenta præter neces-
saris & infirmitatis casum omnia execrare. Annitere ad puritatem habendam cor-
dis: pro qua obtinenda sensus tuos omnes sub disciplina clausos, & cordis cõmum
habeas omni vigilantia custoditum, ne intret quod afficiat, quod perturbet, quod
inquinet aut fatiget. Propterea conari debes ad hoc maximè, vt intellectu à for-
mis imaginibusq; nudo, affectuq; ab omni vitiosa prorsus inclinatione purgato,
ab omniq; creatura libero, & spiritu collecto & adunato, ad me totam te conuer-
tas, tota mihi inhæreas, tota in me requiescas, supergrediens omnem creaturam,
& me solum continuè præsentem, indefinenter amantem, & vbiq; videntem in-
tuens, te ipsum obliuiscens, nesciens: & me solum, hoc est, gloriam meam, bene-
placitum meum sitiens atque in omnibus quærens, illudq; de manu mea in con-
dictis quæ tibi occurrunt, cum plenissima ac abssali tui ipsius abnegatione ac res-
tione, cum perfectissima humilitate, mititate, patientia & gratiarum actione re-
cipiens. Hic sit scopus tuus ô filia, in quem & propter quem externa quæuis con-
temporis exercitia, puta vigiliarum, ieiuniorum & id genus multa, quatenus ad hunc
finem accedunt, quatenus cordis puritatem iuuant ac promouent, adsumas. Quia
verò in eodem statu diu nemo permanet, quando cunq; & quouiescunq; ab hoc
statu te senseris excidisse, non aliter vt reuertaris debes satagere, ac si anima tua
salus foret adempta. Sicut enim nauta amisso clauo, aut cum remo fluminis ab-
stulerit impetus, non quiescit donec recuperet, quo dirigat nauem: sic quo-
que, tamen centies ab hac propositi tui integritate excideris quotidie, nihil fo-
cius vires resumendo atque propositum restaurando, toties, reuertaris. Atque
ided omni in loco omniq; tempore, auribus tuis hæc vox infonet. Filia, intro ad
me redeas. Hæc est mystica Theologia, quam Pater meus à mundi absconditis spi-
pientibus, & reuelat eam paruulis. Hanc ego supremus omnium doctor cordibus
à mundo, à seipso, ab omni denique creatura euacuatis, solus inscribo. Pro hæc
gemitibus incessabilibus filia ad me clama, hanc profundissima humilitate deside-
ra, hanc in silentio & tranquillitate, hanc cum plena fiducia & spiritus fortitudi-
ne longanimiter expecta.

Sensus mē-
tis quomo-
do regendi

Observan-
tiarum om-
nium scō-
pus quis esse
debeat.

Lapsus qui-
nam qui-
que resurge-
re debeat.

Theologia
mystica ve-
ra quæ sit.
Matt 13

Quomodo

Quomodo seruetur puritas cordis.

CANON XVII.

Pro seruanda itaq; puritate cordis filia, non hoc solū est necessarium, vt (quod audisti) ab occupationibus, cogitationibus, curis, sollicitudinibus, affectionibus, tum inordinatis, tum inutilibus exuta sis, sed vt exercitium habeas quo erga me sanctē occuperis: & quicquid cor tuum intrare aut possidere molitur, excludas. Habeas igitur meditationes, aspirationes, orationes sanctas, quibus post lectionem cor tuum mihi custodias, quibus seruentur & sæpius illud mihi coniungas. Placet mihi super omnia passionis meæ meditatio: in vulnera mea deuotio, & matris meæ veneratio. Ibi meditare quoque quid tibi desit, ora longanimitē vt tibi detur, expecta confidenter donec recipias. Quapropter exercitium hoc quod in vulnera mea offeras, quo pro peccatis tuis & omnibus supplices, virtutes petas, mihi gratias agendo atque amando inhæreas, assume. Gratia mea & pax tecum. Amen.

D. IOAN. IVSTI LANSBERGII,
Carthusiani, ad Venerabilem in Christo

matrem ac Dominam: cunctasque virgines ordinis Præmonstratensis in Hinsperga Deo dicatas, in primj libri tertiam partem Alloquiorum Christi Iesu ad quamuis fidelem animam,

P R A E F A T I O.

Neminem adeo desipere existimo virgines Deo deuote, vt Alloquium hoc p̄ssimi Iesu nomine inscriptum, ore Iesu, vel dum mortalem hic in terris nobiscum agebat vitam, habitum putet: sed tam glorioso propterea titulo insignitum libellum, quod eruditionem eam qua re vera sit Iesu (vt inspiratio eius diuina nobis quotidie testatur) contineat: qua non modo cordibus insinecta sentitur, verum etiam literis hic scripta legitur, quasi ore aut per epistolam nobis loqui Deus videtur. Excitatur autem ad auscultandū obtemperandumq; mens humana eo vehementius, quo tam non quasi ab homine, sed à Deo (cuius est) hanc recipit sentitq; eruditionem. Quis enim dubitet eruditionem vel quamlibet tanto plus conferre lectori, tantoq; suadere efficacius, quanto maiori in praeio habetur is qui docet. Cum igitur opus istud nobis sit Christi spiritus singulorum quibus lecturae sunt corda illustrari, suademus omnibus (quo se spiritu hoc dignum quisq; efficiat) hac non nostro, sed Christi nomine legi. Habet enim spiritus nostri tarditas quamdiu facta hoc corpore eo circumdamur, vt per sensibilia & affectus humano magis familiaria suadeatur, excitetur, promoueatq; in Deum. Eam ob rem puto quod varias in diuino cultu caeremonias, organa, ministeria, ornatumq; in templis multiplicem, Ecclesia receperit: cui praeterea non desunt imagines eadem ratione, Christi & sanctorum, coram quibus suam in Deum plebs deuota exerceat pietatem: quas transiens dum aliud cogitat, adnoneatur aut beneficia Christi accepta recollere, aut qua intuetur sanctitatis exemplaria imitari, aut certe

Caeremoniarum, ornamenta, ministeriaque in Ecclesiis quo spectant.

Nun 3

ad Deum